

REPUBLICA MOLDOVA

Datele publicate de Biroul Național de Statistică (BNS) săptămâna trecută exprimă persistența unui climat investițional dificil în perioada ianuarie – septembrie 2023, pe fondul deteriorării activității economice din Uniunea Europeană și nivelurilor ridicate ale costurilor de finanțare și incertitudinilor. Astfel, investițiile în active imobilizate s-au redus cu 2.1% an/an la 20.5 miliarde lei în primele nouă luni ale anului curent. Totodată, volumul mărfurilor transportate s-a diminuat pentru al cincilea trimestru consecutiv în T3, cu 3.3% an/an la 5.44 milioane tone (ajustare cu 8.3% an/an în intervalul ianuarie – septembrie 2023), după cum se poate observa în primul grafic din partea dreaptă.

În ultima săptămână din noiembrie piața financiară a încorporat climatul din piețele internaționale și factorii interni.

La nivelul pieței monetare ratele de dobândă au continuat declinul săptămâna trecută: CHIBOR la trei luni cu 1.7% la 8.77%, iar CHIBOR la șase luni cu 1.8% la 9.05%.

Pe piața titlurilor de stat ratele de dobândă au stagnat: pe scadențele trei luni și șase luni la 3.44%, respectiv 6.18%. Ministerul Finanțelor nu a derulat licitații săptămâna trecută. EUR/MDL s-a consolidat la 19.4099, iar USD/MDL a stagnat la 17.7828 la BNM, aspect evidențiat în ultimul grafic alăturat.

INTERNAȚIONAL

În **Zona Euro** indicatorul de încredere în economie s-a ameliorat în noiembrie, evoluție care exprimă perspective de stabilizare pentru activitatea economică pe termen scurt. La nivelul pieței forței de muncă rata șomajului a stagnat la 6.5% în octombrie, în zona minimelor istorice. Pe de altă parte, climatul din sfera creditării a continuat să se deterioreze în octombrie, componenta companii scăzând cu 0.3% an/an, în contextul nivelului ridicat al costurilor de finanțare. Nu în ultimul rând, prețurile de consum au decelerat la 2.4% an/an în noiembrie, cel mai redus nivel din iulie 2021.

Producția industrială a **Rusiei** (în primele 15 ale lumii, cu un PIB nominal de 2.28 trilioane USD) a decelerat la 5.3% an/an în octombrie, lună în care rata șomajului a scăzut la 2.9% (nivel minim istoric).

La nivelul **României** creșterea indicatorului de încredere în economie în noiembrie (la maximul din martie) exprimă continuarea relansării economice post-pandemie pe termen scurt. Pe de altă parte, autorizațiile de construire clădiri rezidențiale au continuat să scadă în octombrie, cu un ritm anual de 8.8% (ajustare cu 22.2% an/an în primele zece luni din 2023), evoluție determinată de nivelul ridicat al costurilor de finanțare și de persistența incertitudinilor (inclusiv din sfera finanțelor publice). De altfel, raportul deficit bugetar/PIB s-a intensificat la 3.97% în perioada ianuarie – octombrie 2023.

Știrile macroeconomice din principalele blocuri economice ale lumii, informațiile privind companiile listate și dinamica din piețele internaționale de materii prime s-au resimțit pe piața financiară mondială săptămâna trecută. Ratele de dobândă la titlurile de stat pe scadența 10 ani au scăzut, indicii bursieri au crescut, iar cursul mediu săptămânal al dolarului SUA a continuat deprecierea față de EUR (referința BCE).

Calendar macroeconomic săptămânal

R. Moldova	4 decembrie	Piața forței de muncă (T3)
România	4 decembrie	Rata șomajului (Oct)
România	4 decembrie	Rezervele internaționale (Noi)
Zona Euro	5 decembrie	Prețuri de producător în industrie (Oct)
Rusia	5 decembrie	Evoluția economiei, ind. PMI (Noi)
România	5 decembrie	Turismul (Oct)
România	5 decembrie	Prețurile producției industriale (Oct)
Zona Euro	6 decembrie	Sectorul de construcții, ind. PMI (Noi)
Zona Euro	6 decembrie	Comerțul cu amănuntul (Oct)
România	6 decembrie	Comerțul cu amănuntul (Oct)
Zona Euro	7 decembrie	Evoluția economiei (T3)
România	7 decembrie	PIB-ul și componentele (T3)
Rusia	8 decembrie	Prețurile de consum (Noi)

pieța monetară	01-Dec-2023	5 zile (%)	an/an (%)
CHIBOR (3L)	8.77	(1.7)	(62.1)
CHIBOR (6L)	9.05	(1.8)	(61.4)
EURIBOR (3L)	3.960	0.6	100.8
EURIBOR (6L)	4.004	(1.7)	66.5
LIBOR (3L)	5.6368	(0.2)	18.3
LIBOR (6L)	5.7692	(0.9)	11.5

pieța de capital	01-Dec-2023	5 zile (%)	an/an (%)
DJIA	36,245.5	2.4	5.3
EuroStoxx 50	4,418.5	1.1	11.1
MOEX	3,142.3	0.5	43.7
BET	14,712.1	(0.1)	25.4

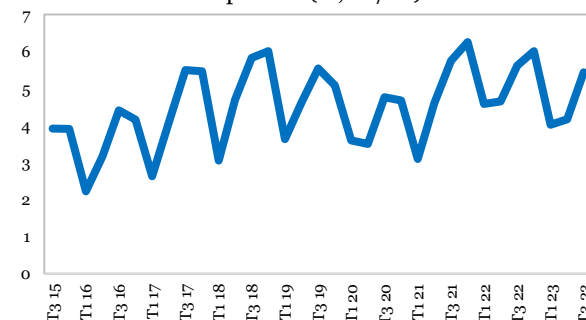
pieța valutară	01-Dec-2023	5 zile (%)	an/an (%)
EUR/USD	1.0884	(0.5)	3.5
EUR/MDL	19.4099	0.0	(3.9)
USD/MDL	17.7828	0.0	(8.8)
RON/MDL	3.9036	(0.1)	(4.8)

cotații mărfuri	01-Dec-2023	5 zile (%)	an/an (%)
petrol (WTI) (\$/bbl)	74.1	(1.9)	(8.8)
aur (\$/uncie)	2,072.2	3.6	14.9

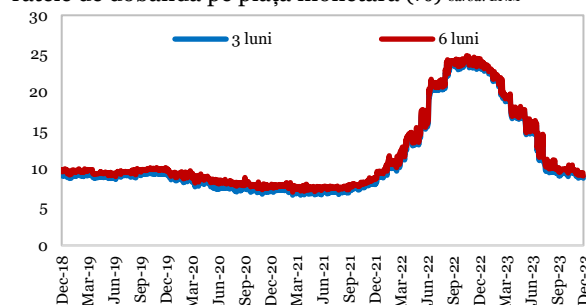
macro indicatori	perioada	an/an (%)	nivel (%)
PIB real	T2 2023	(2.2)	
rata inflației IPC	Oct-2023	6.34	
rata șomajului	T2 2023		3.80
rata de dobândă de politică monetară	din 07-Noi-2023		4.75

Sursa: BNM, BNS, Bloomberg

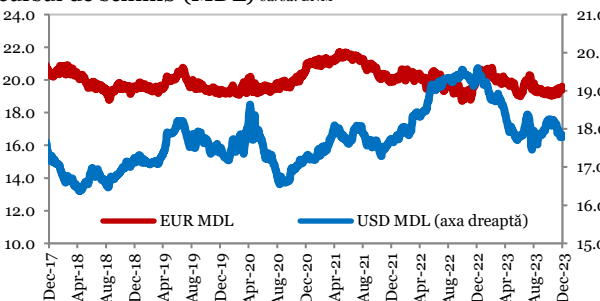
volum mărfuri transportate (% an/an) sursa: BNS

ratele de dobândă pe piața monetară (%) sursa: BNM

cursul de schimb (MDL) sursa: BNM

ANALIZĂ

dr. Andrei Rădulescu

Director Analiză Macroeconomică | Banca Transilvania
(+4)0374.697.575 | (+4)0754.035.080 | (+4)0730.727.516
andrei.radulescu@bancatransilvania.ro

VÂNZĂRI & TRANZACȚIONARE

Natalia Paraschiv

Director Trezorerie | Victoriabank
(+373) 22.576.350 | (+373) 69.295.131
natalia.paraschiv@vb.md

Grupul Financiar Banca Transilvania

- cursuri case de schimb [accesează AICI](#)
 - depozite – persoane juridice [accesează AICI](#)
 - carduri bancare [accesează AICI](#)
 - titluri de stat și operațiuni REPO [accesează AICI](#)
 - tranzacționare pe Bursa de Valori din Moldova [accesează AICI](#)
-
- finanțări rapide către persoane fizice, credite de consum pentru nevoi personale sau pentru achiziții în rate în locațiile comercianților parteneri [accesează AICI](#)
-
- acces rapid și simplificat la suport financiar în vederea achiziției de bunuri de folosință îndelungată; se adresează persoanelor juridice, companii mici, mijlocii și corporate [accesează AICI](#)
-
- soluții de finanțare și management pentru folosința autovehiculelor, împreună cu administrarea externalizată a tuturor operațiunilor de care depinde funcționarea flotei auto [accesează AICI](#)
-
- soluții de finanțare pentru afacerile mici [accesează AICI](#)

LIMITAREA RĂSPUNDERII

Acest raport este publicat în Republica Moldova de către Banca Comercială "Victoriabank", o instituție financiar-bancară ale cărei activități sunt reglementate și supravegheate de Banca Națională a Moldovei (BNM) și Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF). În baza licenței CNPF de societate de investiții de categoria „C” seria CNPF nr. 000820 din 15.03.2015, Banca Comercială "Victoriabank" are dreptul să desfășoare cercetări în investiții și analiza financiară sau orice altă formă de recomandare generală privind tranzacțiile cu instrumente financiare. Analizii financiare și/sau persoanele care difuzează rapoartele emise de către Banca Comercială "Victoriabank", nu au interese personale și nu se află în conflict de interese în raport cu instrumentele financiare la care se referă raportul. Remunerația autorilor rapoartelor de analiză nu este în niciun fel influențată de opiniile exprimate în cadrul acestora. Informația cuprinsă în Rapoartele de analiză emise de către Banca Comercială "Victoriabank" nu constituie o informație privilegiată, în sensul Legii nr. 171/2012 privind piața de capital, Banca Comercială "Victoriabank" respectând în totalitate cerințele legale privind gestiunea informației privilegiate și cele privind prevenirea abuzului de piață. Informațiile care stau la baza acestor rapoarte au fost obținute din surse publice, considerate, în limita datelor disponibile publice, relevante și de încredere. Atragem atenția cu privire la faptul că acuratețea/corectitudinea acestor informații din surse publice nu poate fi verificată, atestată și/sau contestată de instituția noastră. Opiniile analitice exprimate în rapoarte reflectă punctul de vedere al analiștilor la momentul publicării, rezultat prin raționament independent cu metode analitice specifice. Opiniile au fost exprimate cu bună-credință, cu prezumția veridicității sursei, fără omisiuni intenționate și în condiții limitate de acces la informații: a existat acces doar la datele și informațiile făcute publice de către instituții publice, organisme și organizații naționale și internaționale. Rapoartele de analiză emise de către Banca Comercială "Victoriabank" au un caracter pur informativ, nefiind concepute/prevăzute cu scopul utilizării ca instrumente auxiliare în procesul de luare a deciziilor de investiții și nici cu scopul utilizării acestora în orice etapă a prestării unor servicii sau activități de investiții, Banca Comercială "Victoriabank" neavând nici o obligație legală sau de orice altă natură față de persoana în discuție ce ar deriva din publicarea acestor rapoarte de analiză. Valoarea instrumentelor financiare la care se face referire în analizele elaborate fluctuează în timp, iar performanța trecută nu constituie sub nicio formă un indicator pentru performanța viitoare. Totodată, subliniem faptul că investițiilor le sunt asociați factori de risc, care nu sunt totalmente explicați în rapoarte. Altfel spus, Banca Comercială "Victoriabank" sau orice colaborator nu sunt responsabili pentru niciun fel de pierdere directă și/sau potențială rezultată din utilizarea elementelor publicate în raport.

Reproducerea totală sau parțială a acestui raport este permisă doar cu aprobare explicită și doar prin menționarea sursei.